

Ps 78: 1-8.

Het doel van dezen Psalm is om Israël door de voorstelling van ^{gods} wildaanden
 en strenge tucht ~~het~~ tot de wrede Gods en de onderwerping aan ^{zijn} leiding
 te leiden: - De Psalmist een door Gods geest gedreven ^{heilige} tempel overmits het
 lied deus om te leeffene onderwijzing. Hij ^{nodigt} het volk ~~te~~ de kerke
 van God al een ligchaam ruit tot aandacht, en ^{tot behaagige} zijne ^{zinn} onderwijzingen
~~en~~ ^{en} welke met geray bekleed zijn: Spreken en verborgenheden, gelyk
 Hij de onderwijzingen waaraan Hij tot barstens toe vol is, en als ^{er} het loopen mocht, en
 wel onrede de leeringen ^{versaten} Gods geschiedenis als diepe verborgene Wijs-
 heden zijn bedekt voor het vleeschelij leedij ^{oog}. Zijn Schatten en Kerke-
 lijke paarslen opgezameld uit de geschiedenis van ouds her: ontvangten
 uit de mond der onder Vaderen; en wij kunne kinderen willen ^{het} waerheit
 van de vermelding van Gods daden, de verrijking van ons geslacht ^{aflezen}.
 Zwijgen kon een verborgen zijn: ^{zij} verkonde ^{gods} loflijkheden, en ^{steekte}
 en alle zijne, verndoren en groote daden vertalden zij: opdat het de blijvende
 Schatten ^{hunner} kinderen ^{uit} maken. - g
 Dit ^{toch} is het doel Gods ^{met} zijne handelingen met Israël: daarom ^{onder} de Hij
 het ^{selve} of ^{Schonk} het ^{zijn} getuigenis en wet, om in het ^{selve} een lampje op
 aarde te doen branden: en ^{beval} daarom ^{aan} Israël ^{hunner} kinderen ^{bekend}
 te maken ^{met} zijne ⁱⁿ ^{zettingen} en groote daden: dese daden Gods ^{toch} waren
 viel ^{bloot} geschiedenis ter voldoening van weetgerigheid, maar het ^{toest} ^{herv}
 hanner zielen, ^{doordat} de ^{verwaarlooding} dore, ^{vermelding} van ^{en} ^{ouder} ^{wijs}-
 keing in Gods daden ^{verwerving} was van het geslacht; ^{en} ^{er} ^{fschat} ^{en} ^{er} ^{wee}-
 ping lay dan in ^{er} ^{besit} dore, ^{geschiedenis}: het voor oog der herten van Gods
 daden ^{konde} de ^{leiden} tot de hope op, de ^{steekte} in God, en tot ^{gehoo} ^{zaam}heid
 aan God. - als mede om te ^{toest} de ^{voor} ^{beelden} van ^{des} ^{ouder} ^{afval} ^{en} ^{straf}
 Zo als in de woestijn, van de ^{draai} ^{holken} des Zonde te ^{bevrijden}, om te
 te ^{bewaren} voor die ^{paden} der genen die ^{hinn} ^{hante} ^{net} ^{re} ^{steden} of ^{beklei}-
 den tot de ^{deus} ^{gods} ^{welke} ^{ontroon} ^{waren} ⁱⁿ ^{de} ^{betreffing} ^{waarin}
 de ^{door} ^{gods} ^{worder} ^{als} ^{zijn} ^{vertrou} ^{god} ^{waren} ^{op} ^{genomen}. - Wij ^{vri}-
^{den} ^{offerte} ^{reer} ^{ene} ^{bevenden} ^{voorstelling} ^{van} ^{de} ^o

a De werping ^{van} Gods op aarde. - als mede dat,

b De daden Gods, zijne openbaring in woord, regering en werken het
 magtigh behoudende en heilgende ^{toest} op aarde.

c De geslachten behoeft van die waarheid die openbaring ^{gods}

A. De wereld het ^{promktuik} van Gods Scheping is een groote tempel,
 en de mensch is er de door God ingestelde Priester, om zijne Schepel
 de hulde te brengen: om te kennen te minnen en te vermelden

de glorie van Zijnen makel, - dit is eene verheve hemeluche be-
stemming: dat ~~de~~ ^{hemel} ~~is~~ ^{in den hemel}: Denkaam het Heilig Heilig end der
hemellingen: Openb. V. 12. De engelen de veldelingen de le diere leggen daar met
eene groote stem: Het leem dat geslagt is, is waandig te ontwange, de kracht, de rijk-
dom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heestlykheid, en dankzegging: In alle Scheppel
in Hemel en op aarde en orde de aarde en in de zee, hoorde van nis zeggen: Hem die
op den troon zit en het leem, zij de dankzegging, en de eer, en de heestlykheid by
de kracht in alle eeuwigheid: In de le diere, leiden Amen! Dere te kamestwee-
zing in het groote brandpunt der schepping, waarin alles kamestwee tot de
verheestlyking van den groten makel, is onre eigenlyke natuurs bestemming
dere kamestwee zing en werking met god is onre groote verheestlyking. -
en de groote wawe zaligheid waarvoor wij Scheppelen in gods bedde gesche-
pen vatbaar voor zyn: ons heil ligt niet in het beritten van stof of
dierbare scheppelen: ligt niet in ons in ons zelve. Slechts te zien en ons
zelve te verheffen, dat kenmerk van onren afval, waardoor wij
ons zelve ten afgods stellen: maar in de verstillung onre zielen met
de kennis gods, zoodat onre herten verwarmd door liefste en vervuld
met aanbidding overvloeijen en niet storten wat le gervelen.

Sints de zonde t hart vervulde met schrik en bittering voor god, en dit ver-
gij der hel gewelensheid vreemde heid en hardheid in verstand schokt kalyke
duisternis van zandte, zoodat dere kennis dere lust en vengde in god
dere verheestlyking open natuurslyke wicht meer van de afval der moe-
Schelyke geest: God is niet gesloten van de zaligende begrippen en
hij is niet meer de stof van prijs en lof. Dere Staat is het in der
paan onre zampzaligheid en gescheidenheid van god en ongeschiktheid
voor hemelwerk en loefing: - In spijt van schuld en zonde, in het rijk
der hele zegerijst gods: De hemel bracht licht, daalt meder in elien zamp-
puel der zande, mist ons te verdoemen, mees ont te redder: Hoar klyne mist
ken de heestlykheid zynes genade wijsheid en ygt rechtvaardigheid worden op
ontdekt en in de harten van verslagene verbaunde in veraste zondaren, gewelt
en worden genoodzucht, om ofschon het dient tot eige, verover deeling, god
te verheffen en te bewonderen en te beuieren; en de stem der tweed schep-
ping zandte gehord, al is het ook te midden van t gerucht onder de smoo-
telijke ruinen der eerste schepping: dere tweede schepping in gods genade
toecadering en xpus en zyn almachtig woord "Daar zij" in t aanwelen
geseopen; wort gevod door de aanschouwing van gods deingde in zyne
werken: in zyne genade openbaring in christus, en in de aanschouwing
in zyne op gelykische handelingen: En de ziel zigt uit de volle over-
teinging: "De werken des heere zyn groot: zij worden gerecht van alle
die er herten hebben: zyn dven is majestest en heestlykheid, zyne gery-
tyghheid bestaat in de eeuwigheid: hij heeft zynen vorderen een ge-
dachtenis gemaukt: de heer is genadig en barmhartig: Ps gr. 6. Ofte
hoe groot zyn onre werken? zees diep zyn onre gedachten. Een onvermiffy
man weet daar niet van: noyeen dienas verstaat dit zelve niet:
Het kenmerk der kerk op aarde is dat zij Haar god kent en niet liepe
zyn naam verneet: het is een miskenken dat zij hier rijpt voor het
hemelwerk en hemel zaligheid: Gelyk de eerste schepping zee ook
niet minder de tweede tot de glorie gods: dere verover deing der
de engelen gods door een zonduar in bij aandrang veroverd naal

Van de Leerde voor eeuwig en altoos. doch Ola-
lige manne dag des levens waar het lijt des waarsheid
geboorte wordt in het harte! Zal dan het Israël god int welk
god zine getuigenis gestelt heeft ten lampe op aarde, de oflyk
heden des heeren. Zijne ste lkte en wonder, die hy gedaan heest
bedekken? Daar het de duist te woeping des douk baasheid id,
E. en daar de ze woeping de genering des ge blachten en t be huud
be huud eigene kin deren af hant: - Londe dit lijt des
Waarsheid, toch zullen. Ze op god hinne hope niet stellen die
ze niet kennen; ze zullen, hem ve geten. zine ge boeden
ver broden, int oorn zullen. Ze zine niet hun ver broden god:
en ze zullen, de juden bet roden, des ge nen die god is, tochten
god te ziden, die be soeden naar hun lijst, en zich stont lijk
te ge en god ver heeren en han hante niet wilde, rijten tot
de vrede hinne god, en ze zullen om komen als vo rige
op we rige ge blachten. - Merk zij nu de op erwe handen
int stunde woeping, de de vo roeping van god op de wo ding
te zine als Israël: en on re indig, ver stelt zels zoo zij zelve de kracht
des waarsheid gemaakt heest: Wet zij een ander een were lijk
dvel wit des leues? Waarom spunt god and raagt hy zine?
En ie ge lijkt van u heest invloed op aarde: een ie ge lijkt invloed
Zal na zine cliv in ander en vo ot leven: Wat zal es van u
vo ot leven? Wordt de men sch en van u ge waat wot zij leest
in god dade? Kinnen ze ie ts zien in ur gang van vo ot
we de, zelf ve zaking, vriend elij kheid ge ve de wil te ge en
ander en, were ve zaking, lijst om god te doen, van het
ben innelij ke van god wet het belij ke en zali ge van
god he de clien te: ve zagt zij de ge vol gende des londe des we de
de we de op er de, de aan be veling van god en zine open baat
making in wet ken de ma de open baring en vo ot we ning heid, int stede
van een leven vo ot eigen zels. - Die niet mede west te, die is
te ge en: die het hier ge en be we te ge worden, is om van god en zine
dade te sp re ken om zine eer te be we re den, ander en tot de er
ken ten is god te leiden. Heest innest zels niet van de wat er en des
leues ge de on ke en ork is hy niet bereid voor te he nd welk
t welk ork groot maken en ve she ly ken is van god.

Lant echter in lunde he de de woeping op de ur ten die dvor Urede
ly ke band en of invloed op de je ngeligen in eene dub bele ve ruut
vo ot delij kheid ge placht zijt. - kin deren be ho ven en en

onderwijzingen: U Lyn ~~God~~ ^{Wij} getuigenissen ~~toevlucht~~ ^{toevlucht} an de
wonderen gods toe vestruunt, opdat ze door u den kinderen
zouden en door die kinderen den navolgende geslachten
zouden worden ~~toevlucht~~ ^{toevlucht} - nu verzuim verover het na-
volgende geslacht: Lev niet wij hebben Predikant en School-
meesters om dat werk te verrigten: tis waar het Lyn heestijke
bedieningen en giften. Van god een wonder de rijpmaking
van ons geslacht om na ons behouwe getuigen des wak-
heid te kunnen Lyn, Gij zoudt zekelijc gode vrijig voor
dancken, Het wort ons gebed schragen, en het zoudt indlijc
ste ~~gebed~~ ^{gebed} Van alle ure niet geve, op de wereld Lyn welke
nodig Lyn om dale bedieningen in stand te houde. Jeloch gij
chwaunt twogij neemt dat dere bediening, uwe pleaten en
nu verzuim kunnen vervullen: Alder weping is de eerste
de dwaaste plijgt: god bewax dat ik dit verdenker: Uwe
betrakking als onder zal wort die van Oesaa en onder wij-
zet stuaen: Gij zult niet kunnen bestaan met het zeggen ik
habbe naar de predikant en schoolmeeste gestuend: ja gij
beide bedieningen vruchteloos door uwe verzuim: waas
onderste kunne weping het meeste verzuimen, daar heb-
ben de kinderen ook het minste nut van School en Kerk,
daar waas de onder verwaast wort Lyn in s'wed leert Hg
niet alleen de kinderen, het vinderlijc gelag menas ook de
door god ingestelde bedieningen, en der zelver onderwij Lin-
gen verachten en verwaast woen. -

Die onderwijzingen worden verwaast word in die men de
geschiedenissen der daden des openbaringen der gerigten god
niet dunidelijk, niet aantrekkelijk, een verredig en met ernst
en androny voorstelt: en er niet dunidelijk de toepassing ^{van} met
gerag op de conscientie voert: en niet het enidelijk gelag
berijgt om de gehooft raamheid aande gebode, gods te verpligten:
Niemand verschone zich met de dekmentel ik ben te on-
kandig: onkunde brengt de menschen in de hel: maar te meer
zal dit voordeel bellyk zyn over te die door het ontvangen
van een sabbat alle 7 jaas, dus een heel jaas tijd ont-
vanyt om te vefener in de kennis des werken gods:
Zeker zal het verloore gaan en het ver dorven worden in uwer
door uwe verzuim zwaas op uwe wegen: zo wel als door
uwe verzuim van gods gebod door licht te handhawten.

Wat houdt gij uw Kinden en de trouw ontwikkeling
van Gods daden, tyes geruyten en ver cooking; Wat volk
gaat ver loren omdat het geen kennis heeft; de en kinde
svet god instellingen in dware blindheid en zelf ver hef;
ling ver steden; de heilyte instellingen worden stort bespot,
en men ver staat de zekerheid niet van Gods straffen; de re
psalm zo veel geschreeven om Ephraims ver heffing en It;
zels Scheuringen te gentegagen, was juist daar om eene
onderwijzing van lei in Gods daden, als het middel om
Scheuring en de ver trekking van Gods huis en dienst in
Jerusalem te gentegagen.

De weping van ouders tegens het volgende gehoort wordt
om te voor toluende eene lamp dragende ke ke god te
dien zijn; is niet zo veel behoefing in te bloot van kinde
daden te ly te houden, of te te be straffen; maar lyt hier;
hinnne ver standen, te ver ryken, niet duidelijke kennis
van Gods beminnelijke dingden en daden en goede ye;
nude woorden, en te doot woord en voor beeld lyf lyk
te winnen tot Gods zalige dienst; want eene bloot out;
leedige huis is eene geschiede woonplaats om vele
diivelen in betit genemen te worden; Zullen te getuigen
Gods worden dan niet, hinnne hastene ver standen,
ver rykt en niet ijver en lyfde tot Gods dienst ver riid wor;
den. De te kin ouders It worden tegen beriekt
in hinnne men de eigenlijke meening van de geschiedenis
en de hemel dingen. God leert ver staan; overal toch is
eene waarschuwning of eene lok ken in te vinden; God
moet el in gerien worden; dit toch echte is als eene ve borge,
raad te voor de natur, daar om is el onder wij ling
noedig. De ke ke god vooral ouders lubben biddes,
de hinnne herten en de in te de waarsch te
houden Zullen te Wichtbare andere wy rest zijn, Zullen
Die ouders worden niet worden, in om le heid of je nydi;
gen, neem het te haste te hoe veel gij onder wij behoeft,
neem het te haste wat god aan te doot. en leer ve;
It aan in dewel ort hies op aan de. Welke weping op
uwe ouders lust. Wat nu waarsch lyk heil in maakt.
Gij wordt niet geboen met de kennis maar gij moet te ont vang en.
niet ten vande te faris le lust wordt er ver de te. en zo dat in ginn

en predikhet in een tyd van van aanderswijf: gebruyg is als een die ander
wijf wilt ontvangen: als een die het dankend ontvangt: woeket niet en
tij om te te verrijken met kennis, en wel die welke tot straffe voortkiest.
Hoe bitter is het voor een ieder vaders hart en ziele woeket van god stijk op goede
indien jongdigen de door god verordende onderwijsingen haten, en hunne
vijandschap hier over tegen vaders leerzaars onderwijsstelt en god zalige
openbaren door mis misleering verachting en wrevelige twistig.
Ach niet een bloedend hart dragen te de bezwaarde om dat te gods
vloek en toorn over zich halen; dat te leed in hun jonge god byk verwoes-
ten, dat te geen hoop op god hebben, zyne geboden verachten, hem hat te
niet tot god richten, en hem als toorn god ontgrint zyn en verbraden.
derulken kieren de duisternis katechisatie en sabbath school onder-
wijs is dwang of men verwaant te de leere: sabbat moet men niet
aan goddeloek maar aan ydeloische praat, leetghed of ijdelheid, en
als men maar niet a beest dan mens men sabbat gehoudt te hebben.
tot leeren heeft men geen lust; men verveelt zich zoo men zyn
tijd niet kan derven met loutelode gekkenij of ongunstheid, of
achterklap... men haat alle ernst: ~~xxx~~ men bespelt jongdige
kameraden zoo te niet medelopen, in alle vrille scherts, en
men smaakt te bitter met een Wilt gy ook al de rouwe inthange;
en zigen goddeloosheid bedekt men met een ander gebroken
op te zoeken, of met eenere vercheuring in song te zyn, als of god de
weldaad des seijns gegeven heeft, om ^{te laten} en in kinnen te zyn.
O jongdigen. Gij weet niet wat gij doet anders leert gij een zelve als
dwaren begroeten: om goede naam betes dan rykdommen verstrekt
gij in het stijk: De vrachting van alle godvoerende, en weldenken
kualt gij over u zelve. Uw erdens doet gij lichtende het leven
stijten: maar mis schien. Steekt gij uw neus om hooy en zegt als die
verharde lichter dien het een wem was god noch mensch te ontken
en te vreden; wat kan mij menschen schelen? Die wooyheid raakt ten
ende waar gij in de handen van den levende god zult vallen. Daarom
laat u onderwijzen ter redding: al is het ook in beschemende waasheit
t. w. dat gij verblind wordt door uwe vleeschelike lusten, gelijk de dieren:
dat een prooi hiervan te zyn, u doet zyn als het slagtoe voor de Bijl:
dat het liegen is aan uwe jongdige onwiltentheid, drift, onmatige
geveligheid, en afgoderij met u zelve. te verlogen met al wat u bege-
staat. dat kwade uwe vleesch en die toorn uwe zegen ~~waas~~
tegen ik u waas schijn de toorn laat te een uwe jongdige speelge-
noten woud weggerukt moet worden wyge daan niet door een
hat te als met beramen te keeren en het bedy te laten: de satan
het verbeid en ledig vindende, zal het met vele zynes jengelen in-
nemen en uw laatste zael ewig worden dan uw eerste: zoodat het
u spel zal worden, ook in het gericht van god waas schijnende hand
niet god rucht te sproeten: - Thaste moet niet ledig blijven, maar gij moet
u leeren van gods groote daan: zoodat uw zael zael zyn en god
denyden en in uwe lijf: en verken harte dwyl veruile worden, met de begefte
om god u naam op aarde te verkondigen. -

de binninlyke teets Gods is de teetere de diere de zalige de stryde
volle roeping der Kerke Gods op aarde: Hierin moet ee hare dank
baasheid en liefde openbaren, en zilke zal te dwe... Hierin zal te
hare eigene zaligheid vinden: dat is haar natuurlyk eigen. Liedt
in de sprake van onzen psalm: Hij is vol, Hij giet uit, Hij is rust en
zeker, Hij gelooft en spreekt: Hij wil gods deingde niet verbergen: Zoo moet
oordelt Hij het loygen en wekeloos zyn: De nieuwe zyns gods moet
blanke: die ee en verheelyking mist Hij: Wel weet Hij wat de duist-
nis is, en de heyligheid van dat nieuwe leve. der kennis gods; Zoo
Hij niet vreedheid bedriegen, zeyens zyn medemensche bij de planting
van t licht onder de Kervromate. - De gemeente gods is voor synen
in den hemel en voor den menschy aarde de verkindey, dat deingde
gods: niet alleen als een wonder gewoont van gods scheypende maect
maar ook als een redelyk werkend welen, t welk gods deingde
opmerkt en vernijst. - dat haer aard, hare zaligheid maar ook
hare bestemming om gods mede arbeider te zyn in dat groote
werk ter geneering der zonde en zonde gevolgen op aarde. -

De die kennis gods toch, die openbaring ~~van~~ gods in zyne deingde en zyne
welken genade wey en zeyering is het wat de werel behoeft: dat ryk
des satans des duisternis is op langen blindheid en onkunde gegron:
zij hebben geen vrees gods, want zij kennen gods heyligheid en gelyg-
heid niet; zij hebben geen vertronwen, want zij kennen zyne
goedheid en vergeving niet: zij stellen him wy niet op hem
want zij zien niet hunne eigene nietigheid noch hunne afhan-
kelijheid noch zyns magtine arm zyns zeyering. -
Zal de werel niet verduken en versteen in hare dwaasheid: Zeg
moet zij gods daden hooren: en niet alleen god heeft u gescrepen:
maar ook hij is uw wetgever en rigter: - Hij is uw drager,
onder houdes: Hij spreekt tot u door zyne werel bevoelzigen
door zyne voor zennigheden door zyne genade roepstemmen. -
De Kerke gods moet hem doen hooren spreken, uit de zond vloeds
wateren, uit sodoms brand, uit de plagen over egypte, uit de
wateren des roode zee: van uit de dondes en blikenen van
sinais klein. uit de gapende afgronden die korah dathan
en abiram verstande: uit het heylige des tucht weden over
israël zoo over het volk als des zelys koningen; Ja van uit
het jammer geschree der kindere door de beeven verscheend:
men moet de stemmen laten hooren der gene die uit
de noden tot god riepen, verhoord werden en hem met him gan-
sche ziele groot maakten als de ontfermer en thov des des ge-
beden: - Omdat de daden zyns gelyghheid over den verharden

en Zyn mededogen over den elendigen; den armen, Waar
Stelle in het licht, en Hij wete dat Hij zich niet aan God Zynen
Richtes Kan ontrekken, en Hij genoot worden met langes
te willen ontvlugten, dien wet wien Hij te doen heeft, in vrens
Handen Hij vallen moet; die heiden met Hem eert te doen heb-
ben in den Weg der Verzoning: - Daarom moet niet alleen Zyn
Stem van Sion gehoord worden; maar ook dat trost woord van
Paradijs: Zijn Stem uit alle die bloedige offes: Zijne hoop en trost
gewende woorden van dat zegenend Land, van dat Kind met
dien Immanuel: van dat Law dat geslagt ten word
om geneeijing aan te brengen: van dien Messias dien gelofte
Heilvoit die niet voor zich reiken zou uitgeleid worden: Men
moet door des Engley Stem van Bethlehem veldes, door de
Stet des Wijzen: door dit Wijde gebeding van de Wonen in Gods
tempel een Simeon en Anna; door de bet prophete van Judas
woestynen, en door Gods eigen Stem uit den hemel: Dere is mijn
gelofte toen in den welken ik mijn wel behagen heb, hoort Hem!
geleid wordt tot dat Kind van Bethlehem Van de Moeder
maagd Maria: Om God te keeren kenne, als een God die
alwo lief de wereld genu heeft dat Hij Zijn eigen toen niet
heeft gespaard maar gegeven heeft, op dat een rege lyk die in
Hem gelooft niet verderve maas het een wijg leven hebbe: op dat
men op Jesus zie, en in Hem op God Zijne hoop Stelle: op dat
men in Hem den Vader eere: den toon Kusse: aan Zijne voete
Zitte, aan Zijne lippen hunge, en Zich aan Hem tes redding
ingenering en als wo ty praek bij den Vader ver trouwe. -
Jesus Karakter als dat recht moedige redelijke lief hebbende
Leen: Jesus voepingen gera lft tot Prof. Ps. 2 koning: Jesus
heestijke Triumph Hem toegeleyt aan van kelyk reeds genoten
in 1 Letter, en gegeven aan 1 Vaders te ste hand, maas vol toord
wanneer alle vrij and ende Zijne voete gestel zal Zijn, wanneer
Hij kan de Maak zal kom op de wolken des hemels om Zich
heestijke te maaken in Zijne heiligen: en wanneer Hij een rege lyk
zal ver ypelen naas Zijne wesken als zifter van 1 Ste bal: dies
de Kap Kind waters gegeven en ook niet gegeven aan de
min te des Zijne Ziel gedenken. Zonder de Ken niss delle
en die rege lyke uit de Kon gen ep wt, is de wereld dus toen
en 1 mensche lyk hart rondes eene Stard des hoops een pro